

de, som mene, at man bør standse Sligt, bør, efter min Mening, stemme imod Bevillingen af disse 400 Rd., ikke fordi det er nogen stor Sum, eller af økonomiske Hensyn, men netop af Hensyn til den historiske Undervisning og den historiske Videnskab.

S. Jørgensen: Jeg hører ogsaa til dem, som have en heel Deel Interesse for de saakaldte Bondehøiskoler, og jeg skal derfor meget ønske, at Gjedved Skole kunde faae den omhandlede Sum efter det Forslag, som er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts Gte Valgfreds (J. A. Hansen); men jeg kan dog ikke stemme for, at Skolen erhoder Summen paa denne Maade, nemlig efter en Votering af Rigsdagen, af den Grund, at det vilde føre os for vidt, naar vi først kom ind paa den Bei, og jeg kunde derfor meget ønske, at den høitagtede Kultusminister vilde paatage sig at tilstaae Skolen den forlangte Sum uden at spørge dem tilraads, som ligge derimellem. Hvorfor jeg anseer Bondehøiskolerne for at være saa vigtige, er, fordi jeg har troet, at Eleverne, som komme deraf, have et stort Fortrin for Eleverne, som komme fra andre Skoler, nemlig at de have lært at kjende sig selv. Desuden har jeg betragtet Bondehøiskolerne som et Middel, hvorigennem de Bondesønner, som tildeels kunne henregnes til den Klasse, som man kalder Genier, kunne komme til lettere at uddanne sig uden at afbryde den Bane, som de forøvrigt ellers maatte have bestemt sig for i Livet. Jeg har saaledes med Fornøielse seet i de Bondehøiskoler, jeg kjender, at Mange have der faaet Lyst til videre Selvstudering og Uddannelse og faaet det rette Begreb om den Maade, paa hvilken de videre kunne uddanne sig. Forsaavidt Bondehøiskolerne kunne beholde deres private Charakter, troer jeg det vil være meget gavnlige Indretninger, der i Liden kunne staae megen Nytte, men, saasnart de i større eller mindre Grad antage Charakteren af offentlige Skoler, saa skal jeg være iblandt dem, som stemme mod de 10,000 Rd., som der gjennem Finansloven skal bevilges til disse.

Monrad: Det forekommer mig, at Folkethinget nu bør bevilge de 400 Rd., efterat det

har discuteret denne Sag saa vidtløstigt; thi, hvis der slet ikke skulde komme Noget ud af den lange Discussjon, vilde det dog være et høist tarveligt Udbytte. Det forekommer mig, at, naar det er en ubetydelig Sum, som man strides længe om, saa bør man til Slutningen bevilge den (Nei!). Jo, lad os altid gaae den Bei, at man, naar man strides længe, i to hele Dage om en saa liden Sum som den, der her er Spørgsmaal om, saa bevilger den.

— Jeg har forøvrigt nærmest taget Ordet i Anledning af hvad der blev udtalt af en æret Rigsdagsmand for Bornholm (Ksoed). Han vilde give det Udseende af, som om Skoleraadet slet ikke var Andet end Provstens Riksduffer; naar Provsten sagde Noget, saa vare alle Medlemmer enige deri, og dermed var Sagen afgjort. Jeg maa paa det Bestemteste modsige dette. Jeg har et Par Gange besøgt alle Landets Skoleraad, og jeg har der fundet saamegen Dygtighed, Selvstændighed og Omvømmelse, at det er den allerførste Forvansking af Sandheden, naar man vil fremstille det saaledes, som om Skoleraadene blindt hen skulle lade sig lede enten af Amtmanden eller af Provsten. Jeg har i Skoleraadene fundet en Samling af indsigtsfulde, selvstændige og kyndige Mænd, som jeg troer at Landet med Rette kan have Grund til at glæde sig over, og dette maa ogsaa tjene til Bedømmelse af saadanne Spørgsmaal, hvor Skoleraadets Anskuelse ikke stemmer overeens med det, der maatte ønskes af en eller anden Forstander for en høiere Bøndeskole.

Ordføreren: Jeg maa sige, at det Foredrag, som vi nylig have hørt af den meget ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad) har i to Henseender gjort et meget forskjelligt Indtryk paa mig. Ligesaa hjærkoment som den sidste Deel af hans Foredrag var mig, nemlig hans Anerkjendelse af den Selvstændighed, Dygtighed og Kyndighed, der findes i Skoleraadene, ligesaa urigtig, om jeg maa sige det ligefrem, forekom mig den første Deel af hans Foredrag at være. Naar der var noget Rigtigt i det, som den ærede Rigsdagsmand sagde, saa behøvede jo et eller flere Medlemmer, som vilde have en ringe Sum